

Rolnummers 4408 en 4409
Arrest nr. 187/2008 van 18 december 2008

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen betreffende de artikelen 21, § 2, 2°, 43, 3°, en 44 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening, gesteld door de Correctionele Rechtbank te Dendermonde.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Bossuyt en M. Melchior, en de rechters P. Martens, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels en T. Merckx-Van Goey, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging

Bij vonnissen van 30 november 2007 in zake respectievelijk het openbaar ministerie tegen Wim Coppens en het openbaar ministerie tegen Rik Van Isterdael, waarvan de expedities ter griffie van het Hof zijn ingekomen op 8 januari 2008, heeft de Correctionele Rechtbank te Dendermonde de volgende prejudiciële vragen gesteld :

1. « Schenden artikel 44 van het decreet van 27 maart 1991 inzake medische verantwoorde sportbeoefening, artikel 43, 3°, van het decreet van 27 maart 1991 inzake medische verantwoorde sportbeoefening en artikel 21, § 2, 2°, van het decreet van 27 maart 1991 inzake medische verantwoorde sportbeoefening (zoals bestaande en van toepassing zijnde na de wijziging bij artikel 14 van het decreet van 19 maart 2004), in hun onderlinge samenhang gelezen, de artikelen 12, alinea 2, en 14 van de gecoördineerde Grondwet, op zichzelf staand alsook in samenhang gelezen met artikel 7 E.V.R.M. en artikel 15 I.V.B.P.R.,

doordat enerzijds, het artikel 21, § 2, 2° *juncto* 43, 3°, van voornoemd decreet het in bezit hebben zonder gewettigde reden van substanties en middelen als bedoeld in artikel 2, 6°, strafbaar stelt ‘ onverminderd de bepalingen van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen ’,

terwijl anderzijds, daarentegen uit artikel 44 van voormeld decreet (in die zin geïnterpreteerd) zou voortvloeien dat wanneer de dopingpraktijk van het in bezit hebben tijdens of bij de voorbereiding van een sportmanifestatie van substanties en middelen als bedoeld in artikel 2, 6°, van het decreet bepaald in artikel 21, § 2, 2°, Dopingdecreet, gepleegd door een sportbeoefenaar ter gelegenheid van zijn voorbereiding op of zijn deelname aan een sportmanifestatie, eveneens kan gekwalificeerd worden als bezit van verboden substanties als bedoeld in de Drugwet, zij het voorwerp uitmaakt van de strafuitsluitende verschoningsgrond bepaald in artikel 44 Dopingdecreet en niet meer strafrechtelijk kan vervolgd worden wegens inbreuk op de vermelde wet, en dat er, wat de vermelde dopingpraktijk betreft, anders over oordelen artikel 44 Dopingdecreet iedere draagwijdte zou ontnemen,

zodat deze strafbaarstelling in samenhang met de daarop ogenschijnlijk toepasbare verschoningsgrond, de bijzondere eisen ter zake van nauwkeurigheid, duidelijkheid en voorspelbaarheid waaraan de strafwetten moeten voldoen, miskennen ? »;

2. « Schendt artikel 44 van het decreet van 27 maart 1991 inzake medische verantwoorde sportbeoefening, zoals bestaande en van toepassing zijnde na de wijziging van artikel 21, § 2, 2°, van voormeld decreet (bij artikel 14 van het decreet van 19 maart 2004) en geïnterpreteerd in die zin dat door dat artikel een strafuitsluitende verschoningsgrond wordt gecreëerd die niet enkel geldt met betrekking tot feiten die alleen strafbaar zijn op grond van artikel 43 Dopingdecreet, maar dat deze ook geldt voor wat betreft louter het bezit van verboden substanties, strafbaar gesteld door de Drugwet, de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, in zoverre de toepassing ervan de residuaire bevoegdheid van de federale wetgever in het gedrang brengt ? ».

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 4408 en 4409 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

De Ministerraad en de Vlaamse Regering hebben ieder een memorie ingediend; de Vlaamse Regering heeft ook een memorie van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 23 oktober 2008 :

- zijn verschenen :

. Mr. E. De Vylder *loco* Mr. T. De Sutter, advocaten bij de balie te Gent, voor de Vlaamse Regering;

. Mr. E. De Lange *loco* Mr. J.-F. De Bock, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers T. Merckx-Van Goey en P. Martens verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen*

Wim Coppens en Rik Van Isterdael worden voor de verwijzende rechter vervolgd voor inbreuken op de wet van 24 februari 1921 « betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen » (hierna : Drugwet) en de uitvoeringsbesluiten ervan, wegens invoer en bezit van respectievelijk het anabolicum Stanozolol en het peptidehormoon bekend onder de naam Aranesp.

De procureur des Konings heeft geconcludeerd dat er aanleiding was om prejudiciële vragen te stellen aan het Grondwettelijk Hof.

Hij doet opmerken dat de betrokkenen vervolgd worden op grond van de Drugwet, maar dat de feiten ook worden gevisieerd door het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening (hierna : Dopingdecreet), in de versie zoals gewijzigd bij decreet van 19 maart 2004.

De procureur des Konings doet ook opmerken dat artikel 44 van het Dopingdecreet, dat bepaalt dat enkel disciplinaire maatregelen kunnen worden genomen als de feiten gepleegd worden door sportbeoefenaars ter gelegenheid van hun voorbereiding op of hun deelname aan een sportmanifestatie, door het Hof van Cassatie wordt geïnterpreteerd als een strafuitsluitende verschoningsgrond die eveneens geldt ten aanzien van de feiten die in de Drugwet strafbaar zijn gesteld.

Hij refereert aan het arrest van het Hof van Cassatie van 26 juni 2007 waarin dat Hof besloot een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof over de inachtneming van de bevoegdheidverdelende regels door de decreetgever.

De procureur des Konings is van oordeel dat te dezen ten aanzien van het op 19 maart 2004 gewijzigde Dopingdecreet prejudiciële vragen moeten worden gesteld, zowel over de overeenstemming met het wettigheidsbeginsel in strafzaken als over de inachtneming van de bevoegdheidverdelende regels.

De Rechtbank beslist daarop de door de procureur des Konings gesuggereerde prejudiciële vragen te stellen.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. De Vlaamse Regering wijst erop dat de gemeenschappen, krachtens artikel 4, 9°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, bevoegd zijn voor de lichamelijke opvoeding, de sport en het openluchtlevens. Krachtens artikel 5, § 1, I, 2°, van die bijzondere wet zijn zij ook bevoegd voor de gezondheidsopvoeding, alsook de activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg, met uitzondering van de nationale maatregelen inzake profylaxis. Uit de parlementaire voorbereiding van die bijzondere wet blijkt dat de gemeenschappen onder meer bevoegd moeten worden geacht voor de medische sportcontrole, die verplicht wordt gesteld door de reglementering betreffende de uitoefening van bepaalde sporttakken, en de facultatieve controle. Op grond van die bevoegdheid heeft de Vlaamse decreetgever het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening (hierna : Dopingdecreet) aangenomen, met als doel het creëren van een juridisch kader voor het beoefenen van de sport in medisch verantwoorde omstandigheden. Dat decreet werd gewijzigd in 2004. In 2007 werd een nieuw decreet inzake medisch verantwoorde sportbeoefening aangenomen, maar dat decreet treedt pas in werking op de door de Vlaamse Regering bepaalde datum.

De federale Staat blijft echter bevoegd voor de regeling van de uitoefening van de geneeskunde en de paramedische beroepen en om de regels betreffende geneesmiddelen aan te nemen. Daarom blijft de wet van 24 februari 1921 « betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen » (hierna : Drugwet) tot de bevoegdheid van de federale wetgever behoren. Die wet verbiedt het bezit van en de handel in giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende middelen, ontsmettingsmiddelen en antiseptica.

A.1.2. De gemeenschappen zijn, volgens de Vlaamse Regering, niet bevoegd om de Drugwet te wijzigen. De Vlaamse decreetgever heeft bij het aannemen van de in het geding zijnde bepaling echter nooit de bedoeling gehad om een situatie van straffeloosheid te creëren voor misdrijven die strafbaar worden gesteld door andere strafwetten, zoals de Drugwet. Zij verwijst daarbij naar de parlementaire voorbereiding van het Dopingdecreet.

Uit artikel 21, § 2, 2°, van het Dopingdecreet blijkt bovendien duidelijk dat de decreetgever geen afbreuk heeft willen doen aan de bepalingen van de Drugwet. Volgens dat artikel wordt met dopingpraktijken gelijkgesteld het in bezit hebben, zonder gewettigde reden, van substanties en middelen als bedoeld in artikel 2, 6°, « onverminderd de bepalingen van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen ». De woorden « onverminderd de bepalingen van de wet van 24 februari 1921 [...] » werden bij de decreetswijziging van 2004 ingevoegd na het aannemen van een amendement. In de verantwoording bij dat amendement staat uitdrukkelijk dat, hoewel het evident is dat het Dopingdecreet geen afbreuk doet aan de toepassing van de Drugwet, de aanvulling van artikel 21, § 2, 2°, van het Dopingdecreet aangewezen is om alle misverstanden te voorkomen.

In haar advies van 20 juni 2003 heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State overigens geen opmerkingen gemaakt over een mogelijke schending van de bevoegdheidverdelende regels.

A.1.3. De Vlaamse Regering wijst erop dat ook het (nieuwe) decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening uitdrukkelijk bevestigt dat de bepalingen van de Drugwet onverminderd van toepassing blijven, meer bepaald in artikel 3.

In haar advies van 20 februari 2007 heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State gesuggereerd om de verwijzing naar de Drugwet weg te laten, omdat het evident is dat het decreet geen afbreuk kan doen aan de toepassing van die wet. De decreetgever heeft echter ervoor geopteerd de woorden «onverminderd de bepalingen van de wet van 24 februari 1921 [...]» te behouden om mogelijke interpretatieproblemen te voorkomen.

A.1.4. De Vlaamse Regering besluit dat de decreetgever nooit de bevoegdheidsverdelende regels heeft willen schenden en zulks in 2004 ook uitdrukkelijk heeft gesteld, hoewel de Raad van State dat overbodig achtte.

Volgens de Vlaamse Regering gaan de prejudiciële vragen uit van een verkeerde interpretatie van artikel 44 van het Dopingdecreet en moeten zij derhalve ontkennend worden beantwoord.

De Vlaamse Regering wijst er nog op dat het toekomt aan het Hof om, wanneer het oordeelt dat een wettelijke norm ongrondwettig is in de uitlegging die door de verwijzende rechter eraan wordt gegeven, maar terzelfder tijd constateert dat een andere uitlegging bestaat volgens welke die norm aan de sanctie van de ongrondwettigheid ontsnapt, in het beschikkend gedeelte van het arrest die uitlegging te vermelden waardoor de norm aan de vaststelling van ongrondwettigheid kan weerstaan.

A.1.5. De Vlaamse Regering doet voorts opmerken dat het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 62/2008 van 10 april 2008 aan artikel 44 van het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening een grondwetsconforme interpretatie heeft gegeven en dat die lezing de voorkeur geniet, zodat de decreetgever en de wetgever elk binnen hun eigen bevoegdheidsfeer zijn gebleven.

A.1.6. Wat betreft de vraag naar de overeenstemming met het wettigheidsbeginsel in strafzaken is de Vlaamse Regering van mening dat er geen enkele onduidelijkheid is over de strafbaarstelling van artikel 21, § 2, 2°, van het Dopingdecreet, in samenhang gelezen met artikel 43, 3°, ervan.

Volgens de Vlaamse Regering voldoet de strafbaarstelling aan alle vereisten van nauwkeurigheid, duidelijkheid en voorspelbaarheid.

A.2. De Ministerraad is van oordeel dat, enerzijds, de Drugwet door de federale wetgever is aangenomen op grond van diens residuaire bevoegdheden inzake volksgezondheid en justitie en dat, anderzijds, de Vlaamse Gemeenschap het Dopingdecreet heeft aangenomen in het kader van haar bevoegdheden in de strijd tegen de niet-medisch verantwoorde sportbeoefening.

Beide wetgevers hebben, in het raam van hun bevoegdheden, strafbepalingen uitgevaardigd die aan onderscheiden regelingen en voorwaarden worden onderworpen.

De Ministerraad stelt dat het bestraffen van het bezit of het verhandelen van middelen en stoffen in strijd met de volksgezondheid en de openbare orde een ander doel nastreeft dan het bestraffen van het bezit of gebruik van middelen en stoffen in strijd met de medisch verantwoorde sportbeoefening. Naar gelang van het geval kan iemand worden vervolgd op grond van de Drugwet of op grond van het Dopingdecreet, of op grond van beide.

Anders dan in de prejudiciële vraag wordt gesteld, creëert het decreet geen strafuitsluitende verschoningsgrond ten aanzien van feiten strafbaar gesteld door de Drugwet.

Volgens de Ministerraad gaat de tweede prejudiciële vraag uit van een verkeerde premisse en is zij derhalve zonder voorwerp.

Minstens zou de tweede prejudiciële vraag bevestigend moeten worden beantwoord, aangezien artikel 44 van het Dopingdecreet in de interpretatie van de verwijzende rechter de residuaire bevoegdheid van de federale Staat in het gedrang brengt.

- B -

Ten aanzien van de in het geding zijnde bepalingen

B.1.1. De prejudiciële vragen betreffen de artikelen 21, § 2, 2°, 43, 3°, en 44 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening (hierna : Dopingdecreet van 27 maart 1991), in de versie zoals gewijzigd bij decreet van 19 maart 2004 en vóór de opheffing en integrale vervanging bij decreet van 13 juli 2007.

B.1.2. Volgens artikel 43, 3°, van het Dopingdecreet van 27 maart 1991, in de versie zoals gewijzigd bij het decreet van 19 maart 2004, wordt wie zich schuldig maakt aan een dopingpraktijk zoals omschreven in artikel 2, 6°, a), b), c) of d), of aan een daarmee gelijkgestelde praktijk zoals omschreven in artikel 21, § 2, 1°, 2° of 3°, gestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met een geldboete van tweehonderd tot tweeduizend euro of met één van die straffen alleen. Onder een dopingpraktijk moet volgens artikel 2, 6°, van dat decreet worden verstaan : (a) het gebruik van substanties en middelen die, overeenkomstig artikel 22, door de Regering zijn verboden; (b) het gebruik van substanties of de aanwending van middelen om het prestatievermogen van de sportbeoefenaar kunstmatig op te voeren, wanneer hierdoor schade kan worden veroorzaakt aan zijn fysieke of psychische integriteit; (c) de manipulatie van de genetische eigenschappen van de sportbeoefenaar om zijn prestatievermogen kunstmatig op te voeren; (d) het gebruik van substanties of het aanwenden van middelen die ertoe strekken dopingpraktijken, zoals bedoeld onder (a), (b) en (c), te verdoezelen.

B.1.3. Volgens artikel 21, § 2, van dat decreet worden met dopingpraktijken gelijkgesteld :

1° het vergemakkelijken of mogelijk maken van de dopingpraktijk op welke wijze ook;

2° het zonder gewettigde reden in bezit hebben van substanties en middelen als bedoeld in artikel 2, 6°, « onverminderd de bepalingen van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen,

ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen »;

3° het niet toestemmen in, het misleiden van, het zich verzetten tegen of het verhinderen van dopingcontroles als bedoeld in artikel 2, 7°.

Vóór de wijziging ervan bij het decreet van 19 maart 2004 voorzag het Dopingdecreet van 27 maart 1991 in soortgelijke bepalingen. Bij artikel 14 van het decreet van 19 maart 2004 werd inzonderheid de hiervoor geciteerde zinsnede opgenomen in artikel 21, § 2, 2°. Met die toevoeging heeft de decreetgever in 2004 willen benadrukken dat het Dopingdecreet van 27 maart 1991 geen afbreuk doet aan de toepassing van de federale Drugwet (*Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2003-2004, nrs. 1854-6, pp. 10-11, 1854-3, pp. 10-12, en 1854-5, p. 2).

B.1.4. Artikel 44 van het Dopingdecreet van 27 maart 1991 bepaalt :

« Wanneer de in artikel 43 strafbaar gestelde feiten gepleegd worden door sportbeoefenaars ter gelegenheid van hun voorbereiding op of hun deelname aan een sportmanifestatie geven ze alleen aanleiding tot disciplinaire maatregelen.

Ieder ander persoon die aan deze feiten deelneemt wordt gestraft alsof de bepaling in het vorige lid niet bestond ».

B.2. Het Hof wordt te dezen zowel ondervraagd over de overeenstemming van de artikelen 21, § 2, 2°, 43, 3°, en 44 van het Dopingdecreet van 27 maart 1991 met het wettigheidsbeginsel in strafzaken (identieke eerste prejudiciële vraag in de samengevoegde zaken nrs. 4408 en 4409) als over de overeenstemming van artikel 44 van dat decreet met de bevoegdheidverdelende regels (identieke tweede prejudiciële vraag in de samengevoegde zaken nrs. 4408 en 4409).

Het Hof onderzoekt eerst de inachtneming van de bevoegdheidverdelende regels (tweede prejudiciële vraag) en vervolgens de inachtneming van het wettigheidsbeginsel (eerste prejudiciële vraag) en gaat niet in op andere vragen waartoe de toepassing van het in het geding zijnde decreet en van de voormelde wet van 24 februari 1921 aanleiding zou kunnen geven.

Ten aanzien van de bevoegdheidverdelende regels

B.3.1. Het Hof bepaalt de omvang van de prejudiciële vraag rekening houdend met het onderwerp van de voor de verwijzende rechter hangende geschillen en met de motivering van de verwijzingsbeslissingen.

B.3.2. Uit de feiten van de voor de verwijzende rechter hangende geschillen en uit de motivering van de verwijzingsbeslissingen blijkt dat de geschillen betrekking hebben op de strafrechtelijke vervolging van personen wegens het plegen van feiten die niet alleen zouden kunnen worden gekwalificeerd als een bij het Dopingdecreet van 27 maart 1991 verboden « dopingpraktijk of daarmee gelijkgestelde praktijk », maar ook als « bezit van verboden substanties », in de zin van de Drugwet.

Het Hof beperkt zijn onderzoek van de prejudiciële vraag tot de situatie waarin het in het geding zijnde artikel 44 van het Dopingdecreet van 27 maart 1991 voorziet in een strafuitsluitende verschoningsgrond voor feiten die kunnen worden gekwalificeerd als een « dopingpraktijk » in de zin van dat decreet en die eveneens kunnen worden gekwalificeerd als een « bezit van verboden substanties » in de zin van de Drugwet.

B.4. Uit de in het geding zijnde bepaling, in samenhang gelezen met artikel 43, 3°, van het Dopingdecreet van 27 maart 1991, volgt dat een sportbeoefenaar die zich ter gelegenheid van zijn voorbereiding op of zijn deelname aan een sportmanifestatie schuldig heeft gemaakt aan dopingpraktijken of daarmee gelijkgestelde praktijken, voor die feiten niet strafrechtelijk kan worden vervolgd, maar enkel disciplinair kan worden gestraft.

De in het geding zijnde bepaling bevat aldus een strafuitsluitende verschoningsgrond.

B.5. De federale Drugwet regelt in het belang van de openbare gezondheid, enerzijds, het vervoer, de invoer, de uitvoer, het bezit, de verkoop, het te koop stellen, het afleveren en het aanschaffen van giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende stoffen, ontsmettingsmiddelen en antiseptica, en, anderzijds, de uitoefening van de geneeskunde met betrekking tot die stoffen.

De wet stelt het bezit van verboden substanties strafbaar.

B.6. Volgens de verwijzende rechter dient de in het geding zijnde bepaling te worden geïnterpreteerd in die zin dat ze een strafuitsluitende verschoningsgrond creëert die niet enkel geldt voor de door het Dopingdecreet van 27 maart 1991 strafbaar gestelde « dopingpraktijken of daarmee gelijkgestelde praktijken », maar ook voor het door de Drugwet strafbaar gestelde « bezit van verboden substanties », indien de gepleegde feiten onder de beide kwalificaties vallen.

B.7.1. Artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt sinds de wijziging ervan bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 :

« Binnen de grenzen van de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten kunnen de decreten de niet-naleving van hun bepalingen strafbaar stellen en de straffen wegens die niet-naleving bepalen; de bepalingen van Boek I van het Strafwetboek zijn hierop van toepassing, behoudens de uitzonderingen die voor bijzondere inbreuken door een decreet kunnen worden gesteld.

Het eensluitend advies van de Ministerraad is vereist voor iedere beraadslaging in de Gemeenschaps- of Gewestregering over een voorontwerp van decreet waarin een straf of een strafbaarstelling is opgenomen waarin Boek I van het Strafwetboek niet voorziet.

[...] ».

B.7.2. De bij artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de decreetgever toegewezen bevoegdheid omvat niet alleen de bevoegdheid om de inbreuken op de door hem uitgevaardigde bepalingen strafbaar te stellen, maar ook de bevoegdheid om met betrekking tot die strafbaarstellingen strafuitsluitende verschoningsgronden te bepalen.

B.8. De decreetgever kan de niet-naleving van de door hem uitgevaardigde bepalingen evenwel slechts strafbaar stellen « binnen de grenzen van de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten ». Dit brengt met zich mee dat hij slechts een strafuitsluitende verschoningsgrond kan invoeren, in zoverre die betrekking heeft op de door hem, in overeenstemming met artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, ingevoerde strafbaarstellingen.

B.9. Naar luid van artikel 128, § 1, van de Grondwet regelen de Parlementen van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap, elk voor zich, bij decreet de persoonsgebonden aangelegenheden.

Volgens artikel 5, § 1, I, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen omvatten de in artikel 128, § 1, van de Grondwet bedoelde persoonsgebonden aangelegenheden onder meer, wat het gezondheidsbeleid betreft, « de gezondheidsopvoeding alsook de activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg, met uitzondering van nationale maatregelen inzake profylaxies ».

Uit de parlementaire voorbereiding van dat artikel 5, § 1, I, 2°, blijkt dat inzake activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg, de gemeenschappen onder meer bevoegd zijn voor « de medische sportcontrole, die verplicht wordt gesteld door de reglementering betreffende de uitoefening van bepaalde sporttakken (boksen, wielrennen), en de facultatieve controle » (*Parl. St.*, Senaat, 1979-1980, nr. 434/2, pp. 124-125).

B.10. Voor zover zij er niet anders over hebben beschikt, hebben de Grondwetgever en de bijzondere wetgever aan de gemeenschappen en de gewesten de volledige bevoegdheid toegekend tot het uitvaardigen van de regels die eigen zijn aan de hun toegewezen aangelegenheden. Behoudens andersluidende bepalingen heeft de bijzondere wetgever het gehele beleid inzake de door hem toegewezen aangelegenheden aan de gemeenschappen en gewesten overgedragen.

B.11. Uit het voorgaande volgt dat artikel 128, § 1, van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 5, § 1, I, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, onder voorbehoud van de hierin vermelde uitzondering, het geheel van de gezondheidsopvoeding alsook van de activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg aan de gemeenschappen heeft overgedragen.

B.12.1. De in het Dopingdecreet van 27 maart 1991 vervatte bepalingen betreffende de dopingpraktijken moeten worden beschouwd als regels betreffende de medisch verantwoorde sportbeoefening, die tot de preventieve gezondheidszorg behoren.

De decreetgever heeft door die bepalingen aan te nemen aldus een aspect van de preventieve gezondheidszorg geregeld dat specifiek is voor de medische bescherming van sportbeoefenaars.

B.12.2. Vermits de aangelegenheid van de medisch verantwoorde sportbeoefening binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap valt, moet de Vlaamse decreetgever eveneens bevoegd worden geacht om de niet-naleving van de door hem op dat vlak uitgevaardigde regels strafbaar te stellen en ter zake te voorzien in strafuitsluitende verschoningsgronden.

B.13.1. De bevoegdheid van de gemeenschappen op het vlak van de preventieve gezondheidszorg houdt echter niet de bevoegdheid in om op een veralgemeende wijze reglementering aan te nemen betreffende de geneesmiddelen en de levensmiddelen.

Uit de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 (*Parl. St.*, Senaat, 1979-1980, nr. 434/1, p. 7; Senaat, 1979-1980, nr. 434/2, pp. 124-125; Kamer, 1979-1980, nr. 627-10, p. 52) volgt immers dat de bijzondere wetgever de levensmiddelen- en geneesmiddelenreglementering heeft uitgesloten van de aan de gemeenschappen overgedragen bevoegdheid betreffende de preventieve gezondheidszorg. Die aangelegenheden behoren bijgevolg tot de residuaire bevoegdheid van de federale Staat.

B.13.2. Doordat zij voorziet in een reglementering van het vervoer, de invoer, de uitvoer, het bezit, de verkoop, het te koop stellen, het afleveren en het aanschaffen van giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende stoffen, ontsmettingsmiddelen en antiseptica, moet de federale Drugwet, in het kader van de bevoegdheidverdelende regels, worden beschouwd als een reglementering van geneesmiddelen en levensmiddelen, die behoort tot de bevoegdheid van de federale Staat.

Daaruit volgt ook dat het enkel toekomt aan de federale wetgever om de niet-naleving van die bepalingen strafbaar te stellen en, indien hij dit aangewezen acht, ter zake te voorzien in strafuitsluitende verschoningsgronden.

B.14. In zoverre de in het geding zijnde bepaling wordt geïnterpreteerd in die zin dat de erin geregelde strafuitsluitende verschoningsgrond niet enkel geldt voor feiten die alleen strafbaar zijn op grond van artikel 43 van het Dopingdecreet van 27 maart 1991, maar ook voor het louter bezit van verboden substanties, strafbaar gesteld door de federale Drugwet, is de in het geding zijnde bepaling strijdig met artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

B.15. In die interpretatie van de in het geding zijnde bepaling, dient de prejudiciële vraag bevestigend te worden beantwoord.

B.16. Het Hof stelt echter vast dat zowel de Vlaamse Regering als de Ministerraad doen gelden dat de in het geding zijnde bepaling ook anders kan worden geïnterpreteerd. De Vlaamse Regering verzoekt het Hof in het dictum van zijn arrest de door haar gesuggereerde interpretatie te vermelden, die volgens haar aan de vaststelling van ongrondwettigheid weerstaat.

Rekening houdend met het feit dat die bepaling verwijst naar « de in artikel 43 [van het Dopingdecreet van 27 maart 1991] strafbaar gestelde feiten », kan ze ook worden geïnterpreteerd in die zin dat de erin bedoelde strafuitsluitende verschoningsgrond enkel geldt voor de in dat artikel 43 van het Dopingdecreet van 27 maart 1991 omschreven misdrijven, en niet voor misdrijven die in andere wettelijke normen zijn omschreven.

In die interpretatie komt de in het geding zijnde bepaling weliswaar niet volledig tegemoet aan het door de decreetgever nagestreefde doel inzake « depenalisering van de dopingbestrijding voor sportbeoefenaars » (*Parl. St.*, Vlaams Parlement, 1990-1991, nr. 448/1, pp. 17 en volgende) maar is zij niet strijdig met de bevoegdheidverdelende regels.

B.17. In die interpretatie van de in het geding zijnde bepaling, dient de prejudiciële vraag ontkennend te worden beantwoord.

Ten aanzien van het wettigheidsbeginsel in strafzaken

B.18. Het Hof wordt ook ondervraagd over de overeenstemming van de artikelen 21, § 2, 2°, 43, 3°, en 44 van het Dopingdecreet van 27 maart 1991 met de artikelen 12 en 14 van de Grondwet, al dan niet gelezen in samenhang met artikel 7 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 15 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

B.19. De prejudiciële vraag stelt niet ter discussie of de in het geding zijnde bepalingen van het Dopingdecreet van 27 maart 1991 zelf de essentiële bepalingen voor de strafbaarstelling en vervolging bevatten en voldoende nauwkeurig zijn geformuleerd opdat eenieder kan uitmaken of zijn gedrag al dan niet strafbaar is en zo ja, wat de strafmaat is.

De vraag is of het wettigheidsbeginsel in strafzaken niet miskend wordt wanneer, enerzijds, het Dopingdecreet van 27 maart 1991 het bezit en gebruik van dopingproducten strafbaar stelt « onverminderd » de federale Drugwet van 24 februari 1921 (artikel 21, § 2, 2°, van dat Dopingdecreet in de versie gewijzigd bij decreet van 19 maart 2004) en wanneer, anderzijds, artikel 44 van dat decreet zo wordt geïnterpreteerd dat daaruit een strafuitsluitende verschoningsgrond voortvloeit, zowel ten aanzien van de strafbaarstelling in dat decreet als die in de Drugwet, wanneer de dopingpraktijk een sportbeoefenaar betreft die zich voorbereidt op of deelneemt aan een sportmanifestatie.

B.20. In antwoord op de tweede prejudiciële vraag is reeds gesteld dat artikel 44 van het Dopingdecreet van 27 maart 1991 in strijd is met artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen in zoverre het zo wordt geïnterpreteerd dat de erin geregelde strafuitsluitende verschoningsgrond niet enkel geldt voor feiten die alleen strafbaar zijn op grond van artikel 43 van het Dopingdecreet van 27 maart 1991, maar ook voor het louter bezit van verboden substanties, strafbaar gesteld door de federale Drugwet.

Er is derhalve geen aanleiding om in te gaan op de eerste prejudiciële vraag, die uitgaat van die interpretatie.

B.21. De eerste prejudiciële vraag behoeft geen antwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- Artikel 44 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening, schendt de bevoegdheidverdelende regels, wanneer die bepaling in die zin wordt geïnterpreteerd dat de erin geregelde strafuitsluitende verschoningsgrond niet enkel geldt voor feiten die alleen strafbaar zijn op grond van artikel 43 van dat decreet, maar ook voor het bezit van verboden substanties, strafbaar gesteld bij de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen.

- Artikel 44 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening, schendt de bevoegdheidverdelende regels niet, wanneer die bepaling in die zin wordt geïnterpreteerd dat de erin geregelde strafuitsluitende verschoningsgrond enkel geldt voor de in artikel 43 van dat decreet omschreven misdrijven, en dus niet voor het bezit van verboden substanties, strafbaar gesteld bij de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen.

- De eerste prejudiciële vraag behoeft geen antwoord.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, op de openbare terechtzitting van 18 december 2008.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Bossuyt